

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi 3 razy w tygodniu.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefon Nr. 75
CZYNNĄ CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 12 do 14 i od 16 do 17.

CENA PRENUMERACYI miesięcznie 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście (przed kolumną) 50 gr., za tekstem 20 gr. za milimetr jednospaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

BIAŁORUSINI W OKRĘGU 61-m

Leży przed nami odezwa t.zw. „R. N. O.“, w której prócz wielu ciekawych danych, wysuwają się jeszcze ciekawsze wnioski na przyszłość dla... mniejszości słowiańskich zamieszkanych w granicach Rzeczypospolitej. Postulują, czym jest i jakie zadania stawia sobie za cel „Ruskoje narodnoje Objednienije“. A więc: do R. N. O. „winni przyjść wszyscy wielkorosy, białorusini, ukraińcy dla których rosyjska kultura „byt“ oraz wszystko co rosyjskie jest najdroższym skarbem. Z dalszych rewelacji dowiadujemy się, że rosjan w Polsce jest kilka milionów“ mieszkających na „Białorusi, Wołyniu i Galicji“. Odezwa wysuwa w związku z tem: szereg żądań do autonomji narodowościowej rosyjskiej.

posłami Taraszkiewiczem i Miotła „ulajoną“ za Kujanowiczem i Dworczaninem i wreszcie zgłoszoną w ostatnim dniu listę „biał. robotników i włościan“ z Cetyrka i aresztowanymi w procesie Hromady, Ostrowskim i Sznar-kiewiczem.

Do nich dochodzi antypaństwo wa w swem założeniu lista „18-ta“ Bł. Mniejszości ze zdyskredytowanym Rogulą i równie wartościowym Kunickim na czele, reprezentująca bankructwo roboty białoruskiej budowanej rękami ex-moskali jak Rogulaj Jaremicz.

Szósta lista d-ra Pawlukiewicza, jest wykwestem ambicyj osobistych tego pana, liczącego na mandat poselski i naiwność wyborcy, wreszcie 7-a Mitkiewicza, może najtrajecjalniejsza z punktu zdrowego interesu białoruskiego, lecz stale ze względu

na brak tradycji i hasel otwartej demagogji.

Na białoruskie głosy liczy również wspomniana R. N. O. nazywając je tylko „ruskimi“.

Po tym przeglądzie powstaje pytanie; czy ewentualnie przedstawiciele, którzy wejdą z tych ośmiu list do Sejmu i Senatu, mają tytuł do nazwy przedstawicieli społeczeństwa białoruskiego, czy będą to obrońcy interesów ludu zamieszkującego nasz kraj? Dyrektywy płyną dla nich z Moskwy, robota idzie za pieniądze moskiewskie, ... a przecie tych nikt darmo nie rzuci—, a jeżeli rzuci, to żąda za to zapłaty, która niestety będzie tak ściśle wymaganą, że cały wysiłek twórczy przyszłych suwerenów pochłonie praca „pour les rois de Moscou“, na Białorusi i białorusinów już go nie starczy.

Prowokacyjny wniosek nacjonalistów gdańskich

GDAŃSK. (PAT) 8.II. Frakcja nacjonalistyczna niemiecka wniosła w Sejmie gdańskim projekt ustawy, domagając się utworzenia zamaskowanej militarnej organizacji nacjonalistycznej niemieckiej „Einwohnerwehr“ i wyznaczenia na ten cel w budżecie Wolnego Miasta odpowiednich kredytów.

Wniosek swój nacjonalści niemieccy uzasadniają tak: „Istotnym jest stosunki w Gdańsku nie są tak skonsolidowane, aby wykluczyły możliwość rozruchów.“

Jednym z głównych motywów jest postanowienie Rady Ligi Narodów, że w razie niemożności utrzymania w Gdańsku spokoju, Polska ma prawo interwenjować.“

„Danziger Volkstimme“ oświadcza, że „Einwohnerwehr“ jest organizacją nacjonalistyczną niemiecką i jako taka nie ma racji bytu i Wolne Miasto Gdańskie nie może z „pieniędzy publicznych nie może utrzymywać żadnych organizacji tajemnych, a obecne siły policyjne są zupełnie wystarczające do utrzymania porządku.“

Landbund przeciwko rokowaniom z Polską

BERLIN (PAT) 8.II. Vesiche Zeltung donosi, iż wicekanclerz Rzeszy Herdt w zastępstwie premiera przyjął delegację Landsbundu, która wreczyła mu uchwałę powziętą na kongresie Landsbundu.

„Rezolucje te zawierają, między innymi, punkty domagające się niezawierania traktatu handlowego z Polską.“

„Odpowiedź wicekanclerza nie została dotychczas opublikowana.“

Niemcy dążą do zniesienia państw związkowych.

BERLIN (PAT) 8.II. Społeczeństwo niemieckie wypowiada się przeciw dążeniom do wyodrębnienia państw związkowych i opowiada się za daleko idącą unifikacją.

Na posiedzeniu komisji budżetowej Reichstagu uchwalono wniosek za zniesieniem państwa w stolicy Bawarii. Pisma prawnicze uważają uchwałę przyjętą dziś przez komisję budżetową za pierwszy krok w akcji przeciw państwom związkowym.

Następny numer Życia Nowogródzkiego ukaże się w Niedzielę 12 lutego

PROSIMY O WCZESNE ODNOWIENIE PRZEDPŁATY za miesiąc LUTY

Konstytucja 3-go Maja w Sejmie Obraz Matejki zawieszony w sali sejmowej

KRAKÓW. (PAT) 7.II. Na ostatnim posiedzeniu tymczasowego wydziału samorządowego we Lwowie zapadła uchwała, ażeby obraz Matejki „Konstytucja 3go Maja“ przewieziony został do Warszawy celem zawieszenia go w nowej sali sejmowej. Obraz ten był ofiarowany przez Matejkę b. Galicji i zawieszony był w sali sejmu galicyjskiego we Lwowie. Powyższa uchwała, która dorowując obraz wyraził pragnienie, ażeby umieszczono go w sali Sejmu Niepodległej, Polskiej. Obecnie obraz znajduje się w Muzeum Narodowym w Warszawie, dokąd został wywieziony w roku 1920 w czasie najeżdżu bolszewickiego.

Splacanie długów przedwojennych Konferencja państw sukcesyjnych

WIEDEŃ (PAT) 8.II. W najbliższych dniach rozpocznie się konferencja państw sukcesyjnych, która ma na celu splacanie długów przedwojennych między poszczególnymi państwami sukcesyjnymi. Będzie to o-

Splonął statek naładowany cukrem

LONDYN (PAT) W dokach naładowany cukrem. Szkody Londyńskich statek Trewicley znaczące.

Lot z Londynu do Australji

RZYM (PAT) Lotnik Hinkler Australji odleciał stąd o godz. dokonywując lotu z Londynu do 9.15.

Czarna Reichswehra mordowała przeciwników politycznych w Niemczech

W Greifenhagen na Pomorzu (niemieckim) aresztowano na podstawie anomicznego doniesienia szereg osób, podejrzanych o dokonanie szeregu mordów politycznych, t.zw. „morderstw kapturowych“. Do aresztowania przyczyniło się znalezienie zwłok robotnika Schmitta, który według doniesień anomicznych miał paść ofiarą t.zw. Czarnej Reichswehry. Śledztwo w powyższej sprawie zatacza coraz szersze krągi.

Czytajcie!

Prenumerujcie!

Jednajcie czytelników dla Życia Nowogródzkiego

Prawo i sprawiedliwość zapewni wam lista № 1.

Najsilniejsze argumenty

Radio-program

WARSZAWA (FALA 1111).

Dnia 3-go b. m. odbyła się w Ministerstwie Rolnictwa, konferencja prasowa, na której p. Minister Niezabykowski przedstawił wyniki, osiągnięte w rolnictwie polskim w r. 1927.

Rok ubiegły nie może być zaliczony do szczególnie urodzajnych, jednakże w porównaniu z latami poprzednimi był on korzystniejszy dla rolnictwa dzięki stabilizacji cen ziemiopłodów oraz intensywniejszej pomocy kredytowej ze strony państwa. Te czynniki pozwoliły rolnictwu w sześć miesięcy poprzednio na zapatrzenie się w środki produkcji, jak nawozy sztuczne, maszyny i narzędzia rolnicze, inwentarz żywy i martwy i t. p.; organizowanie mleczarni spółdzielczych, na kupno artykułów przemysłowych, które przedtem skutkiem niekorzystnego stosunku cen były dla rolnika niedostępne.

Życie nawozów sztucznych wzrosło o 210 proc. w stosunku do r. 1924, o 120 w stosunku do r. 1925 i o 125 w stosunku do roku 1926, wynosząc w cyfrach absolutnych 840,000 ton (w r. 1926—681,000 ton). Ilość mleczarni, z 424 w r. 1925 595 w r. 1926 wzrosła w r. 1927 do 800, a jeszcze cały szereg dalszych mleczarni rozpocznie działalność w najbliższej przyszłości. W związku z tym rozwojem mleczarstwa nastąpił także ogromny wzrost eksportu masła, który zwiększył się w tym czasie o 700 proc. Równocześnie eksport jaj wzrósł przeszło o 250 proc., do 170 mil. zł. wartości. Wywóz trzody ohydnej podniósł się o przeszło 100%, poprawił się również wywóz mięsa. Eksport nabiału, zwierząt i produktów zwierzęcych wynosił w minionym roku przeszło 500 mil. i ma wszelkie dane do dalszego rozwoju.

Dla poparcia wzmagać się hodowli trzody sfinansowało Ministerstwo trzy nowoczesne bekoniarnie w Debicy, Chodorowie i Wolkowsku, które zaczęły funkcjonować w bieżącym roku.

Wielkie postępy można stwierdzić również w innych dziedzinach życia rolniczego. Powiększenie się obszaru zasiewów o 250,000 ha (w tem powierzchnia zasiana pszenicą zwiększyła się o 3,3 proc.), świadczy o racjonalnej intensyfikacji.

Tworzenie się spółek wodnych celem melioracji gruntów przybrało charakter wręcz żywiołowy, do końca bowiem r. 1925 powstało tylko 68 spółek wodnych, w r. 1927 zaś 240, na pierwsze miejsce wysuwa się obecnie postulat ujednostajnienia tej akcji, dotąd należącej do trzech resortów (Min. Robót publ., Min. Reform. Rol. i Min. Rolnictwa), w reku jednego organu, podległego Ministerstwu Rolnictwa. Wielką rolę w przyspieszeniu prac melioracyjnych może także odegrać udział samorządów. Dla przygotowania odwodnienia Polesia na szerszą skalę założono stację doświadczalną w Sarnach, której zadaniem jest naukowe badanie torfowisk. Pod wpływem tej akcji okoliczna ludność została pobudzona do zawiązania spółek wodnych.

Pod względem sanitarnym r. 1927 jest niezmiernie doniosły, powodu ostatecznego odparowania zarazy płucnej była ro-

gatego. W r. 1925 było zapowietrzonych zarazą płucną przeszło 2.400 zagród w 12-tu województwach, skutkiem czego wybito 24.972 sztuki bydła, w r. 1927 (stan na 1-go września) ilość zapowietrzonych zagród spadła już do 10-ciu (w 3 województwach), a ilość wybitnych sztuk wyniosła 4.2000. Tak samo wielkie postępy odciążono w tłumieniu innych zaraz, a zwłaszcza przyszczy i różicy świni. W r. 1925 bowiem dotkniętych przyszczyą było 26.628 zagród, różycą 2.937 zagród, na 1-go września 1927 zaś cyfry te spadły do 2.735 i 120. Opanowanie zaraźliwych chorób zwierzęcych dało nietylko korzyści rolnictwu, umożliwiając rozwój hodowli, ale było także poważnym czynnikiem w dziedzinie rozwoju eksportu.

W gospodarce leśnej nowa ustawa leśna ujednostajniła na-

rrzście podstawy prawne na terenie całego państwa i uprościł stosunek władz do społeczeństwa. Lasy państwowe wykazały rekordowy wynik dochodowości (80 zł. dochodu w ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy r. 1927). Średni dochód z hektara lasów państwowych, wynoszący przed wojną 15 zł., został już przewyższony, jakkolwiek cena drewna utrzymywała się na poziomie nie wyższym od przedwojennego. Akcja zalesienia została usprawniona, nowe prawo lewkie, wprowadzając jednolite w całym państwie normy, powinno przyczynić się do podniesienia zaniedbanego dotąd zwierzętostanu. Prowizorium drzewne z Niemcami, zawarte 30-go listopada r. z., jest poważnym krokiem naprzód w u-normowaniu obrotu drzewnego i naszego drzewnictwa wogóle.

Straż pożarna we wsi Gnoińskich

Ochotniczą straż pożarną w Gnoińskich gm. Zdziedzielskiej — zorganizowano w lipcu r. ub. z inicjatywą pp. Stan. Jurkiewicza kierownika szkoły (naczelnika straży), Bazylego Gnoińskiego (prezes) i Władysława Gnoińskiego (ob. sekretarza). Straż ta powstała w stosunkowo małej wiosce, bo liczącej zaledwie 20 gospodarstw, lecz przejawia niezwykłą energię jak w kierunku zdobywania funduszy na kupno narzędzi parniczych, tak też w kierunku podniesienia życia kulturalno-towarzystkowego swych członków. Powyższe uskuteczniła przez organizowanie przedstawień i zabaw, jak również podczas licznych zbiórek, na które chętnie wszyscy uczęszczają, wiedząc, że czas na nich spędza pożytecznie i mile.

Zaznaczyć należy, że prawie wszystkie zbiórki po wyczerpaniu materiału fachowego, kończą się śpiewami, a często urządzane są zabawy taneczne na które zapraszana jest młodzież całej wioski, co świadczy dobitnie o wartości pracy, jaką straż prowadzi.

W dniu 3 b. m. odbyła się zbiórka zwolana przez instruktora pożarnictwa B. Swęda; po wysłuchaniu wykładów z techniki i organizacji pożarnictwa, wywiązała się ożywiona dyskusja, poczem na wniosek prezesa p. Bazylego Gnoińskiego zebrani uchwalili wysłać depeszę do Marszałka Józefa Piłsudskiego, w której zapewnił o oddaniu dla jego pracy na chwałę i dobro Rzeczypospolitej Polski. Zbiórka zakończono odśpiewaniem Hymnu Narodowego.

Od Redakcji.

W myśl wielokrotnie wypowiedzianych życzeń naszych czytelników zaprowadzamy stały dział porad prawnych.

Dla czytelników i prenumeratorów udzielali będziemy porad prawnych bezpłatnie. Dział ten prowadzony będzie przez fachowo wykształconych prawników, którzy udzielali będą porad we wszystkich sprawach — majątkowych, spadkowych, mieszkaniowych i t. d.

Zapytania tylko listowne na-

leży kierować do redakcji „Życia Nowogrodzkiego”, podając adres dokładny i dołączając do listu wycięty kupon-jaki w każdym numerze „Życia Nowogrodzkiego” będzie pomieszczony. Odpowiedzi będziemy drukować w „Życiu Nowogrodzkiem”, w sprawach zaś nie nadających się do ogłaszania — odpowiedzi udzielać będziemy listownie. W tym wypadku należy dołączyć znaczek pocztowy za 25 gr. na odpowiedź.

KUPON

na prawo korzystania z bezpłatnych porad
prawnych „Życia Nowogrodzkiego”.

Wyciąć i załączyć do listu.

**Czy jesteś członkiem
Koła Przyjaciół Akademika**

Prawo i sprawiedliwość zapewni wam lista № 1.

Redaktor i wydawca Zygmunt Kamiński.

Druk. Wyd. Pow. w Nowogrodku.

Czwartek, 9 lutego

- 12.00 Sygnal czasu, hejnał z Wieży Marjackiej, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram.
- 12.05—12.30 Odczyt p. t. „Stulecie stołicy przemysłowej Polski” organizowane staraniem Min. W. R. i O. P. — wygl. dyr. Kaz. Konarski
- 12.30 Transmisja z Filharmonji Warszawskiej: Koncert szkolny, zorganizowany przez Wydział Oswojony i Kultury Magistratu m. st. Warszawy wespół z Polskimi Radjo. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimickiego. Chór mieszany Akademickiego Koła Muz. pod dyr. prof. Piotra Maszyńskiego. Jan Dworakowski (skrzypce), Kazimierz Wilkomirski (wioloncz.), prof. L. Urstein (akom.) Słowo wstępne wywowie Tadeusz Mazner:
- 1) a) Fr. Schubert: Marsz wojskowy nr. 1. b) Moszkowski: Bolero, taniec hiszpański, c) Dworak: Taniec słowiański g-moll, d) Volstead: „Weseli bacia”, walcowa i t. p.
- 2) a) Niemiecka kołysanka ludowa; b) „Tesknota”, szwedzka melodia ludowa; c) 2 mel. lud. polskie w układzie P. Maszyńskiego: 1) „Leć głosem po rosie”, 2) Wiezba — odpiewa chór; 3) Moniuszko: Polonez z opery „Halka”; 4) Lada: Kujawiak; 5) a) K. Namyrowski: Oberek w karczmie, b) Rajczak: Krakowiak, c) Moniuszko: Mazur z opery „Halka” — wykon. orkiestra.
- 15.00—15.20 Komunikaty: meteorologiczny, oraz nadprogram
- 15.20—16.25 Przerwa
- 16.25—16.40 Komunikat harcerski
- 16.40—17.05 „Wsód ksiątek — przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki
- 17.45—18.55 Audycja literacka. Transmisja z Wilna
- 19.05—19.15 Komunikat rolniczy
- 19.15—19.35 Rozmaitości
- 19.35—20.00 Lekc. a języka angielskiego p. Memmi Gardiner
- 20.00—20.30 Przerwa
- 20.30—20.45 Transmisja z Poznania. W przera-wie biuletyn „Messenger Polonais” w języku francuskim
- 22.00—22.05 Sygnal czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny
- 22.05—22.20 Komunikaty: policyjny, sportowy i nadprogram
- 22.20—22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

22.20—22.30 Komunikaty: policyjny, sportowy, oraz nadprogram.

Sobota, 11 lutego

- 12.00 Sygnal czasu, hejnał z Wieży Marjackiej, komunikat lotniczo-meteorologiczny, muzyka płyt gramofonowych, oraz nadprogram
- 15.00—15.20 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy i nadprogram
- 15.20—16.00 Przerwa
- 16.00—16.40 Odczyt p. t. „Niektóre formy wtrórczości zbrojowej w szkole” (z cyklu odczytów org. przez Min. R. i O. P.) — wygl. prof. Stanisław Bazinski
- 16.40—17.05 Odczyt p. t. „Działalność Samorządu w zakresie zaopatrzenia miast w mleko” (dział „Samorząd”) wygl. p. T. Gawlikowski
- 17.20—17.45 „Radjokronika” — wygl. dr. M. Stepowski
- 17.45—18.55 Program dla młodzieży i dzieci. Prof. J. Olszewski wypowie szereg własnych bajek, poczem zostanie odegrana przez art. scen warsz. chińska bajka, ilustrowana oryginalną muzyką chińską p. t. „Jak Świat zgadł, że kulą jest nasz świat” (tłom z oryg. ang. St. Kossuthówny, radjofonizacja H. Łagosza)
- 19.05—19.15 Komunikat rolniczy
- 19.15—19.35 Rozmaitości
- 19.35—20.00 Odczyt z cyklu „Portrety literackie” p. t. „Jan August Kisielewski” — wygl. red. Zdzisław Dębicki
- 20.00—20.30 Przerwa
- 20.30 „Córka pani Angot”, operetka w 3-ach aktach Ch. Lecocq’a. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Wacława Elszyka, Zofja Dobrowolska-Pawłowska, Michalina Makowiecka, Aleksander Wasielewski i inni
- 22.00—22.05 Sygnal czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny
- 22.05—22.20 Komunikaty PAT.
- 22.20—22.30 Komunikaty: policyjny, sportowy, oraz nadprogram
- 22.30—23.30 Transmisja muzyki tanecznej.

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

Devizy: N. Jork 8.90 Zurich 171.50, Londyn 43.43^{1/2}, Paryż 35.03^{1/2}, Praga 26.41^{1/2}. Tendencja spokojna. Ruble złote — 4.69. Dolary w prywatnym obrocie 8.83^{1/2}.

Papiery procentowe

5% pożyczka prem. 65 ^{1/2}
6% pożyczka dol. 85 ^{1/2}
10% „ kolejowa 102 ^{1/2}
5% „ konwersyjna 67.
5% „ kolejowa 60—61.
8% Bank Gosp. Kraj. 93.
8% „ Rolny 93.
4 ^{1/2} % ziemskie 56 ^{1/2} 57 ^{1/2} 57.
8% miejskie 80
5% miejskie 63 ^{1/2}

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 7. II, osiągnął za 100 złotych
Gdańsk 57.53 57.69. Berlin 46.25 — N. Jork 11.25. Zurich 58.20. Londyn 43.40.